

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
— Hirdetések díjszabás szerint. —											

A sajtóról. (Dr. Prohászka). Ne kotorászson a sajtó a közélet csatornáiban; nem azért börtözzék be a kloakákat, hogy szenzációhajászok azokat lépten-nyomon föltárják. Ne rendezzen társaskirándulásokat a szemétdöörhöz; az ily imprezárióknak tisztességes társaságban nincs helyük. Ne fadjuljon betörővé, ne nyitogassa a családi szentélyek s a privat élet díszkriójának ajtóit; nem azért vannak azok becsúvva, hogy idegenek oda betolakodjanak, s a belőrest nem változtatja vizitá az, hogy nem feszítvással, hanem tollal pattantotta fel valaki a zarakat. Ha az olvasó sajtó gyakran éhes sajtó is, mersékelje dühét s ne rajjon embert; ne ragja le tisztességet s becsületét; az ilyen agyar husba vag bele s az ilyen zsurnaliszta, bármily sikkes legyen, mégis csak kannibál. Szolgálja a sajtó a közérdeket; érezze a nyilvánosság pszichikai ingerét, de ezere erkölcsi felelősséget is; kritizáljon, tájékoztasson közügyekben, de ne utazzék közközlésen privát érdekekben. Az ilyen sajtó jó lesz.

Ami még hátra van.

Ira: Bétafi.

I.

Senkise jellemezte találékban katolikus öntudatunk fejlődését, vagy ha szerényebbek akarunk lenni: kibontakozását,

mint midőn Rakovszky István nem is olyan régen egy vidéki városban odamondotta ellenfeleinknek:

„Ne feledje senki, hogy most nem 1896-ot írunk. Már a szabaddóművészeg vehemens támadásai bizonyítják, hogy a mi világosságunk sincs már veka alatt, mert az éj leple alatt izzótt vakolás helyett a nyílt, alcázatlan harcot vette fel ellenünk.” Barkóczy ügye kapóra jött, hogy a Népszövetség hatalmas erejét megmutassa s annál nagyobb tömegekben ontsa jó keresztény népünket az ország szíve felé, hol a Krisztus érejből táplálkozó sok szív összedobban s a keresztény nép lelkes vezetőinek világosító beszédei alatt sok aluszékony szem kinyílik, hogy meglassa: hányadán vagyunk.

Azonban senki se feledje, hogy katolikus ügyünk jelenleg még csak a készülődés állapotában van. Erőt gyűjtünk mi is, fegyvereket élesítenek ellenfeleink is. Ami erőforrásunk szeretet, Krisztus szeretete, mely „sürgét minket.” Ellenfeleink erőforrása a gyűlölet, a világ gyű-

lölete, melyet az apostolok személyében élénk is föltárt a Mester szava: „a világ pedig gyűlölni fog titeket.”

És épen e két erőforrás összemérésében, kibaszolásában áll győzelmünk, vagy veszteségünk. „Szeretet az Isten” — úgy mond az apostol s mégis képes volt a a gyűlölet és tagadás — hazugsággal — megrontani a Szeretet által alkotott világot. Látni, pedig Istenben a szeretet csupa cselekvés, erő és hatalom, nem aluszékonyosság, téltenség és tehetetlenség, mint nagyon sok keresztény lélekben. S a fűrgén körüljáró oroszlán, a hazugság ösátyja, mégis keserves disszonanciát vegyített a legtökéletesebb harmoniába. Miért? Mert a szeretet nem ismer hazugságot, rágalmat, képmutatást s más hamis utakat. A gyűlölet pedig épen ezekkel a fegyverekkel dolgozik. Innen annyi jó ügynek, nemes eszmének s fenkölt lelkületnek bukása — szemben a gonoszsággal s az elvetemült lelkekkel.

TÁRCA.

Csinálmány.*

Únta mér Koszorus Mihály gazd' uram a munkanélküliséget. 68 éves ugyan, de a munka már fölföltele lett. Nélküle nem élhet. Meg is indúl reggelenkint egy kis szemlére. De még eszilog az olvadóféltben levő hó. Reggelenkint úgy fest, mint egy eszilogó üvegmező. Künn még nem lehet dolgozni, körülnéz a porta körül. Az öreg „kötött” kapú lába mozogni kezd. Ezt jó lenne megjavítani, hisz mióta nem javította senki. A fehérsza mutatja, így szól:

* A csinálmány egy rettenetes dolog a babonás nép szemében. Holmi hókusz-pókusz mormogatása közben valahol elrejtenek mindenféle alaváló anyagot, amiről eredetül hiszik, hogy meghozza azt az eredményt, amit előztek vele. Természetesen, célja mindig rossz és alaváló.

Isten segédelméből építette Koszorus András és neje Kádár Zeuzsanna.

Anno Dni 1802.

Békesség a békjövőnek
Csendesség a kimenőnek.

Kár volna megbántani a jó öreg jószágot. Csak „megtalálja” most egyelőre, úgy is „kiszolgálja” őt.

Amint a bal kapufelén mellett ássa leányával a földet, egyszer csak nagy köre akadt. Megkopogtatja. Az áson úgy érzi, hogy lapos. Megkeresik a szélét s lassan kiemelik a követ. Alatta egy formás kis fazék.

— Jézus Mária! — tör ki az öregből a meglepetés, hisz ez csinálmány. Menj el innen fiam, fuss, fuss, majd én eligazítom. Úram könyörülj. Ezert voltam szerencsétlen.

— „Isten irgalmazz, — suttogta.

Azután sokat gondolkozott. Eszébe jutott fiatal kora. Semmit sem talált az apja vagyonából, de volt két erős keze. Dolgozott s az Isten áldása kísérte munkáját; elég szerencsés volt

akkor s egyszerre csak a szerencsétlenség mindennapos vendég lett a házában. Felesége, nagy fia két év alatt meghalt. Ömage is alig akadt meg az életben. Amit két kezével szerzett, már megindult, apadni kezdett. De még az is mily nagy baj, hogy az apja szeremenyét úgy el-tette a testvére. Mert más nem tehetett el. Ő a háboruban volt, azalatt meghalt az apja. Csak a testvére volt mellette. A négy ökör, két ló, sok juh hová lett, csak Boriska a testvére tudhatja. Éltette bizonyosan, hisz hogy meggazdagodtak azóta. S ime még ráadásul „megcsináltatta” őt. Nagy halátlanság mégis.

Ilyenféle gondolatok foglalkoztatták Koszorus uramat. Tisztán kezdte látni, hogy az édes testvére a legnagyobb ellensége, hisz neki egyáltalán nincs a faluban ellensége, ki „csinálhatta” meg más?

Mert hogy : z, amit a kapufelénél talált, „csinálmány” volt, napnál világosabb. Érdes lelkében sok rossz gondolat fordult meg ezalatt. Egyet már el is határozott azon elv szerint:

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

„A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlok stb. gyára.”

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Felszentelték a kolozsvári Marianumot.

1911. december tizedikét megörzi a történelem a mult edes emléke és a jövő reményteljes biztosítéka gyanánt, mert a nőnevelés terén nagy eseményt hord magában. A kolozsvári Marianumot felszentelték és magasztos hivatásának betöltésére ünnepélyesen megnyitották. A föld öl-ből duzzadó erőben, kaprazatos pompában kiemelkedve néhány pillanatig igazi menyasszony volt, feje az egyszerű „Marianum” felírás a mirtuszkoszorú, újjain a Maria-szeretet aranygyujra és igazi menyasszonyi ékes sege, hozomány, megnyerő ereje, a világra áldást árasztó krisztusi keresz.

Nagy, előkelő, választott közönség tekintette meg az ifjú, szép menyasszonyt és mindenkinek erős remény éledt szívében, hogy Kolozsvár büszkesége, az új élet jegyében lép a tettek oltárához. Széplőleten áldozatot mutat be nemcsak Istennek, hogy feleje irányítja az elédő lelkeket, hanem égő áldozatot hoz a haza megmentésében, mert a szívek virágos kertjébe elülteti, gondozza, ápolja a hazaszeretet roszáját. Istenért, hazáért! Mintha csak e két fogalmat tartalmazzák az egyszerű szó: Marianum. És azért a mai fenyes ünnepet a kulturális fejlődést nyomon kísérő élet országos ünnepé avatja föl. Ünnepe ez mindenkinek, férfinek, nőnek, nagynak és gyermeknek egyaránt. — Ha a tenger mélyéből hirtelen kialakul egy szigetvilág, csodájára járják az emberek. Mikor egy új világ keletkezik, titkos szellemek munkájára gondolnak, pedig azt egy nagy energia hozta létre. De örömet jelent az új világ kialakulása mindenkinek. Így a hatalmas intézetet is nem titkos szellemek kezeinek érintése teremtettemeg, hanem mozgató, lüktető energia létesítette, egy szellem energiája, a kolozsvári plebános szellemének szívós, kitartó és az óriási küzdelmeket legyőző munkája. Marianum és Hirschler. Két név, melyet egymástól elválasztani nem lehet. A Hirschler nevében megvan a Marianum szelleme is a Marianum egészen a Hirschler szelleme. Ez alakította ki új világgá, melyben az élet számára nevelődnek a leányok. Örömet, boldogító ünnepet jelent tehát a leányos házakban ezen új világ felszentelése. Ünnepet, mert az ifjú menyasszony a felszentelés pillanata után gondos, edes anyává változott, mely mosolygó szeretettel kitarja karjait,

hogy szeged szeggel — ő is, elfogja imádkoztatni, meg fogja „csináltatni” a hugar.

Az alszégi malom vigan duruzsol. Sok az órió, sok a munka. Minden épkezláb embernek akad most dolga. A molnárné is sűrű, forog. Megereszti, vagy megszorítja a csavart, belenez a garatba, kiabál, futkos, szóval eg a munka a keze alatt. De asszony ő is, miért nem beszélne? Odafut a tömeg közé s csakhamar odaadja az ügyet:

— Én nem tudom, miért haragszik rám Mihály bátyám. Én nem tudok a pénzről. Azt tudom, hogy apám a marhákat, lovakat s juhokat eladta s hogy Brassóba is járt s ott aranyra s ezüstre váltotta a pénzt, de egyebet nem tudok róla. Isten látja lelkemet.

Szólítják, fut.

A többi asszony összebujik:

„De ki volna más?” mondja egy, ez a közvélemény szava.

A kapu talpalásától már eltelt pár hónap. Most már a mező dűsan ontja az áldást, Mi-

becző szava leány lelkeket igéz meg, kik beállnak életet adó szellemébe. A mindinkább tért foglaló nőmozgalomban hatalmas tenyező tehát a Marianum. Gimnáziumi, felső kereskedelmi tagozatai diplomákhoz juttatja a növendékeket, s így a letért való nemes küzdelem útjait egyengető intézet lesz.

Jelene tehát megörvendeztető, jövője pedig biztos garancia arra, hogy magadandó kultúrát létesít.

A felszentelésre vonatkozó tudósításunk a következő: D. e. 9 órákor gróf Majlath G. Károly, erdélyi püspök, helyes papi segédlet mellett tartotta meg szentmiséjét az intézet szépen kifestett óriási dísztermében, melynek végzetével a termek felszentelésének szertartása folyt le. Ezen szertartások végzése után dr. Hirschler József, az intézet alapítója, tartotta meg magasröptű, költői fordulatokban is gazdag átadó beszédet, melyben kifejezte a Marianum célját, hivatását. A szép beszédet különben a maga teljességében alább adjuk.

Kegyelmes Püspök Atyánk meleg szavakban kíván a nagy törekvesre áldást a jó Isten-től és óhajta, hogy a nagy cél megvalósulása esetén, a tisztá, széplőleten lelkek jussanak el Krisztushoz. — Azután halaját es köszönetet tolmacsolja a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur iránt, ki Kolozsvár neves főspanja, gróf Eszterházy Kálmán személyében, a kereskedelmi miniszter ur iránt, ki dr. Ott János, miniszteri tanácsos személyében képviseltette magát. Egyenként üdvözölte az illusztris vendégek kitünőbbjeit, kitartást es bőséges kegyelmet kíván a Miasszonyunkról nevezett nővéreknek, kik ilyen nagy kultúrunkara vállalkoztak. — Élteti dr. Hirschlert, es elismerést fejezi ki a lankadatlan, megalkuvást nem ismerő intézet alapítója iránt, ki a nevelésnek ilyen monumentális épületet állított fel.

Erre Farkas Lajos, egyetemi tanár, főgondnok tartott mely gondolatokban gazdag beszédet, melyben rámutatott az új kor ama törekveseire, hogy a templomtól el akarják választani az iskolákat, azokból kiűzik a papokat, pedig ők — es ekkor a plebános érdemelt sorolja fel — szívós munkájukkal ilyen kiváló emlékeket állítanak.

Deli I órákor társas ebédet adott a plebános, melyen mindazok ott voltak, akiket bizonyos szálak a Marianumhoz fűznek.

Jelen voltak: gróf Marenzi Frigyes, cs. es kir. altábornagy, a helyorség képviseletében;

haly gazda is atundul a pallón a retbe. Meg kell forgatni a kalangyákat (kereszt). Nézi a vizet. Szép tisztán folydogál. A kövek is jól látszanak. A napfénytől zöldsé színt kaptak. Koszorús gazda gyönyörködött a csillogásában. De mit lát? Valami kis kör élénkebben csillog, mint a kövek. Nézi, pénz lesz biztosan. Hazamegy még, kapát hoz s kiveszi a kis csillogó jöszágot. Egy ezüst huszas. Régi pénz, 66 fillér értékű. Zsebre teszi, hisz jó emlék a régi jó időkől. Valahol beszél róla. Az emberek közül nagyon sokat kaptak ott pénzt s most mondogatják Koszorúsunk. Hirtelen eszbe jut valami. Fut a társaságtól. Otthon rágódik, tételődik.

— Hisz én az apám pénzt dobtam el, mikor azt hittem, hogy csináltmányt dobok el. Megvert az Isten, hisz szegény hugomat gyanusítottam mindig. Ez a bűnhődés. Szegény gyermekeim, ti bűnhődtek az én bűnömért.

Nem evett két napig semmit, csak tündött, tételődött.

De ismét erőt vett magán. Testvérehez ment, hogy — kibéküljön vele.

gróf Eszterházy Kálmán, a vallás es közoktatásügyi miniszter képviseletében; dr. Ott János, miniszteri tanácsos es dr. Schuck Bela főigazgató, a kereskedelmi miniszter képviseletében; a kir. ítélőtábla képviseletében: Fekete Gábor, kir. ítélőtáblai elnök, Ámsa Géza, kir. ítélőtáblai tanácselnök, Bochkor Mihály, kur. bíró; az unitarius egyház képviseletében: Ferencz József, unit. püspök; a róm. kath. status képviseletében: Pál István, apát kanonok, herceg Hohenlohe Egon Karoly, főesperes, dr. Fejér Gerő, referens; Községvarmegye képviseletében: Dózsa Endre cs. es kir. kamarás, alispán; a Miasszonyunkról nevezett nővérek tartományfőnöknője; az egyetem képviseletében: dr. Szadeczky Lajos protector, dr. Szabó Dénes, dr. Richter Aladar, dr. Kenéz Bela, dr. Erdélyi László egyetemi tanárok; a városi tanács képviseletében: dr. Eszterházy László, főjegyző, dr. Nemes Ferenc es dr. Feder Ottó tanácsosok; róm. kath. egyházközség választmánya es iskolászeke teljes számban, előkőn dr. Farkas Lajos főgondnokkal es dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár, dr. Endes Miklós, kir. táblai elnök titkara; dr. Kuncz Elek, kir. főigazgató; a róm. kath. status fenhatósága alatt álló gimnáziumok képviselői; a kolozsvári keresk. iskola képviselői; a gazdasági akadémia képviselői; a marosvásárhelyi keresk. iskola képviselői; a kolozsvári oltáregyesület, a Cecilia egyesület es a jötekony egyesületek képviselői; a piaristák, szt.-ferenc-rendiek, minoriták képviselői; a kolozsvári közep. felsőbb es polgári iskolák képviselői; az intézet tanstestülete es meg számos meghívott vendég.

Az ünnepség alkalmából többen írásban fejezték ki örömlüket.

Lehetetlenség hely szűke miatt arról a sok kedves hangú írásról beszámolni, melyeket azok küldtek a felszentelési ünnepre, akik a Marianum hivatását a maga valójában megértik. Itt csak néhány kedvesebb táviratot adunk közre:

Marianum, alkotóira, előjáróira, növendékeire Isten bőséges áldását esdem.

Mikes,

legkegyelmesebben kinevezett Szombathelyi püspök.

Neveljen a Marianumban Istennek kegyelme leányokat, melynek Jezus Anyjának szentseges példája szerint Árpád családjának tövisen sarjadtak.

Szporni János.

Megtisztelő meghívását hálásan köszöni, intézetükre Isten áldását kéri.

Bernárdy, Marosvásárhelyről.

Az új intézettől sohase távozzék Isten. Most lékért áldása támogassa vezetőit es növendékeit nagyra hivatott munkálkodásukban.

Máthé, Abrudbányáról.
főesperes

Isten bőséges áldását kívánják az új intézetre es kedves lakóira.

Budapesti Szent Margit-intézet nővérei.

A keresztény nemzeti nevelés új várát égi Szüzanyánknek erős karja védje, munkáját a Mindenható bőséges áldása kísérje.

Bodó, Boros, Péter, Szentiványi.

Instituto Mariano sollemniter benedicto Gratulationes et vota reverendissimo Episcopo, obsequia amicissimo praelato Hirschler, illustrissimo professori Rigler, venerabilibus sororibus dominae nostrae salutem.

Rabenek, Berlinből.

Szép meleg hangu levelekét írtak: Kirchner Bela főigazgató, Szvatsina Géza, Malinszky Sándor, orsz. keresk. tanács elnöke es mások. Dr. Kenessey Bela, ref. püspök leveléből e pár

megkapó sort idézzük: „A Szentlélek Isten szentelje meg az ott munkálkodó sziveket, hogy a rajuk bízott ifjú, női lelkeket odavezethessék a mi Urunk Jézus Krisztusnak trónja számolyához; nevelhessék őket ama legfelségebb női eszményképhez hiven, aki minden idők nőinek örök ideálja és minden szivek teljes tisztelőnek tárgya és hathassa át a fiatal női sziveket annak a felső lelki világnak olyan szeretetével, amely itt a földi viszonyokat is mind meggazdagítja...”

És most következik, ha szabad így kifejezni, az egész nap fénypontja, a növények előadása. A sablonos előadások szürkeségéből magasan kiemelkedik úgy a műsor kiválasztásával, mint a precíz kivitelével. Minden pontja egy-egy remek volt. A Petite suite Hongroise S kezű zongora játék vezette be az előadást, amelyre Gaál Honóra igazi bensőséggel szavalta el Faustinusnak ez alkalomra írt ódáját. Minden gondolatot, minden érzést kitűnően interpretált. A művészjáték színvonalán állott Boythor Margit gyönyörű hegedűjátéka, aki technikájával a nagyszámú közönség csodálatát méltán magára vonta. Alakításaival és ügyes énekével kivált a Téli regge c. dalt, melynek szerepreosztást lapunk előbbi számában már közlő tettük. Az öntudatos játék jellemezte a szereplők mindenkiét. És a csoportok bajossága nemcsak a mamák szívet hoztak rezgésbe, hanem az ezer idegen lelkék elismerését is kiváltotta. Merész, de sikerült vállalkozás volt az előkép, mely az ünnepet harmónikusan zárta be. Nagy Iren interpretálta a kép mely értelmű jelentőségét, hogy t. i. a Marianumot az Immaculata oltalmába ajánlják. Sok szép anyag vette körül a Máriát ábrázoló leánykát, Filep Margitot. Megható jelenetet tart föl az előkép: — A Nagy Iren beszéde közben egyenként hullt le a lepel a Kegyelmes Püspök Úr, dr. Hirschler, Hubner Jenő, műépítész és a Rigler Gusztáv, egyetemi tanár olajfestményű képeiről, melyeket a díszterem falára függesztenek, mint olyanok képeit, kik a Marianum létesítése körül a legnagyobb munkát fejtették ki. Nem a rideg, hideg márványtábla őrzi meg e neveket az intézet bejáratánál, mint azt rendszeren látni szokás, hanem a névtelen képekről sugárzik le majd a melegség, a szeretet, amely ily nagy tetteire ihlette e nagyokat. — Az előkép bemutatása közben a növények Ünnepe a szórakoztatta a közönséget. Úgy e záródal, mint a Téli regge c. dalt, a helybeli honved zenekarának kísérete mellett ment. Szép volt ez az ünnepe és meleg.

Egyenként kellene megemlíteni azon növények nevet, kik a fényes ünnepe pontjainak betanítását végezték, de szerénységük ezt tiltja. A figyelmes szemlélő azonban ezt ugyis tudja és elismeréssel honorálja.

Ez volt a nagy stílus ünnepe, mely valószínű forrongást keltett Kolozsvár városában. Mindenki részt akart azon venni, mert a műsor összeállításából látták, hogy igazi műveltséget nyújt annak meghallgatásá.

És a nagy várakozás nem is maradt kielégítés nélkül. A közönség az előadás után azzal a tudattal hagyta el az intézetet, hogy az nemcsak kívülről szép, nagy, hanem nagyot tud produkálni is. És a mely intézet mindjárt a keresztelés után ilyen erőben nyilvánul meg, mit fog majd akkor nyújtani, ha nagyobbra nő, ha még jobban megerősödik.

És most a nagy nap édes emléke zsong ezrek szívében. A derűs emlék ihletése nyomán titokban mindenki meghajlik dr. Hirschler József plebános előtt, ki a keresztény nevelésnek ily erős végvárat állított föl. Titokban, mert

az ő lelke tiltakozik minden külsőség, minden elismerés ellen, mert ő az igazi mélység, a tartalom, az eszmék embere. Ez látszik meg a Marianumon is.

Adjon Isten ennek a hatalmas intézetnek felvirágzást, gyarapodást, megerősödést, hogy beváltani tudja azon reményeket, miket olyan sokan beléhelyeztek.

(—s.)

MARIANUM.

Az intézet felszentelésén elmondotta:

dr. Hirschler József.

A Marianum e felemelő ünnepen első szavam a hála szava. Hála a gondviselő nagy Isten iránt, kinek léptei nesztelenek, útjai csodálatosak, kinek szent. nevében csengett fel az első kalapácsütés s kinek kegyelméből állunk ma itt e felszentelt helyen.

Ő tudja egyedül és ne is tudja meg senki más, hogy ezen épület köveit sokszor kínos verjtek emelte egymásra.

Egy lépcső ez az épület magyar kultúránk útján; már pedig minden kultúrának emelkedését sziklába kell venni. — Ki kell tölteni, át kell hidalni az ellenséges hatalmak örvényeit és csak mikor az emberiség saját esztétikájával töltötte ki a mélységeket, teremtet kultúrát.

Azért halám Isten után azoknak szól, kik az intézet létrehozásán velem összefogtak. Kegyelmes Atyámnak, segítő társaimnak odaadó támogatásáért, munkatársaimnak titkos és nyilvánvaló áldozataiért.

De szól az én halám ez öröm ünnepen a mi mélyen tisztelt vendégeinknek is, kik eljöttek, hogy munkánkban bennünket megtiszteljenek. Megtiszteljük azt a munkát, Kegyelmes Uram, melyet Egyházközségem Iskolaszéke immár 25 éve végez: végzi nagy áldozatkészséggel és vaskövetkezetességgel; végzi Isten segítségével és saját erejébe vetett alázatos, nemes, tettekre szilárdan; végzi azzal a tudattal, hogy őseinktől reánk hagyott drága kincset őrizz és hogy a közös anya édes gyermekei sorában, az édes hazánkat, nemzetünket fentartó szent. munkában mindenkor az első között kell állania.

Ma az iskolaszék nagy útjában megáll: itt határkövet állít, visszane az multba és úgy látja, hogy e multban örök jelen áll; hogy az a szellem, az az eszme vezette, lelkesítette, irányította, melyről el kell mondani, amit Szt. Pál mondott Krisztusról, hogy nem tegnap, hanem jelen és jövő is és azért egyedül igazi gyökere az el nem múló, keresztény Magyarországnak.

Az a szellem, az az eszme, melynek reggele kilencszáz évvel azelőtt hasadt, és adja Isten, hogy estéje ne borulna reánk soha, melynek nem lehet más célja, mint a magyar nép nemzeti és keresztény egyéniségének a kiépítése.

Már pedig, K. N. m. t. V. — ugyebár, hogy mindenki előtt aki erős nemzeti, keresztény életet sürget, szentnek kell lenni minden intézménynek, mely e nagy nemzeti munkának nap-számába áll.

Hiszen kitölt őrszemek, végvárak ezek.

Templomok: hol szentély az a gyermeki lélek; oltárán az ideál: Isten az égben, ez oltárnak sarkkövei pedig földbe vannak alapozva, mely földnek neve szent, Isten után ez életben a legszentebb: a haza.

Ennek az erős nemzeti, keresztény életnek egy kitölt végvárat akarta építeni, templomot akart emelni a Marianumban az Iskolaszék, azért megérdemli, hogy negyedszázados küzdelme után útja e határkövénél a hős őrszem jubi-

leumát levett kalappal köszöntse minden magyar ember.

A Marianum másodszor a magyar keresztény nő nevelő-intézete.

Dante tekintetének eget, lelke nemes lendületének szárnyat Beatrix adott... Dícső szabadságharcainkban imádságos kézzel lánkoló kardot, szabadsághősöket a magyar nő adott... De a Beatrixok lelkében ép úgy, mint a magyar honleány szívében ott ragyogott mindenkor minden idők nőinek legtisztább eszményképe: akit ittassultan nevez ma az Egyház primogenitának, Isten örömeinek: és ez a nő: Mária.

Mária: a keresztény ifjúságnak igazi tavaszi tündére, ki hűs csillagi fényével lenge szellők szárnyán száll le az égből, elsuhan erdőkön, el a viruló réteken és végigcsókol gyenge fűszalat, fészli bimbót, ifjú virágot...

Mária a magyarok igazi védő Nagyszőnyega, kinek képén áhítattal csüngve, lelkesülve, véres mezőkön vagy a gondolat csatáin vitte diadalra győzedelmes zászlóit a magyar. Máriás zászlajáról olvasta le feladatát a nemzet és amikor kimerült, a Máriás zászló horult rá, lón szemfödője... majd szebb jövőnek hajnalhasadása...

Kegyelmes uram, hát szabad-e féltetni, övni ily eszményképtől keresztény magyar leányainkat?

A Marianum végül a józan mérséklet határai között modern alapokra emelt tanító és nevelő-intézet. Van benne az elemi és polgári iskolán kívül háztartástani, kereskedelmi szakoktatás és leány gimnázium.

Mert K. Uram a világ nem áll... rohanó fejlődésében az a nömozgalom ma már le nem tagadható történelmi tény, a mellyel nekünk számolni kell, a melyből nekünk hiányozni nem szabad, amely áramlatban nekünk csak érvényesülnünk szabad és kell. Oka pedig a mai gazdasági elváltozás, mely a régi kereteket már levetette és kiállott az élet forgatagába, szabaddá tett földet, emberi munkát és ugyanekkor átugratta a legnagyobb válságfalat, mely eddig a férfi és nő között fennállott. És ezzel reaktív-szerűlt a nő, hogy a férfi taposta útra lépjen, mert reaktív-szerűlt az a világ, mely munkás, dolgos, férfias nőket sürget a létért való küzdelem porondján.

És az elváltozott modern világ a saját képére és hasonlatosságára akarja formálni a nőt is. Elváltozik az a nő érzésben, jogaiban, műveltségében: más más a kedélye, más az intelligenciája. És a kinek azelőtt ideálja volt a nagyszőnyeg, a haziasszony, a gazdasszony és kisasszony, ma önállóbb vonásokkal, nagy és mérsékelt perspektívákkal lelkében, kemény harcokra egyénibb és ellenállóbb fejlődve új világnak új útjára lép. — De ez új utak is Isten útjai rajtuk a lélek pedig Krisztusi: mint a hogy Krisztusi volt Sebastíanus a Palatinus márvány-palotájában, Cecilia a transtiberiszi inzultájában, a görög Agatha Catania nevető kertjeiben, vagy túl a tengeren Perpetua Carthagóban.

Annak az Egyháznak, melynek Krisztus a feje és Christus heri, hodie et in aeternum, annak az Egyháznak, melynek szól a Krisztusi szózat: *duc in altum*, filozofálva és renyhén theorizálva vitorláit bevonnia, az élet útjairól lemaradnia nem szabad.

Ezért nyitjuk meg a gyakorlati téren való érvényesülés útjait a modern nőnek. Törekvésünk nem az, hogy a nő most már azért, hogy kenyérkereső, férfiuvá legyen, Ne legyen azzá sohasem! De viszont érezzük, hogy a Marianum még sok felszabaduló és boldoguló női egzisztencia fogja egykoron áldani.

Kegyelmes uram! igen tiszt. vendégeink! ezt

akarja a Marianum, nem sorompóba állani, nem harcot akarunk provokálni, nem bántani a másét: hanem megmutatni akarjuk, hogy jogunk van az élethez az élet minden vonalán és istenadta jogunkkal az élet minden belsejében...

Kegyelmes Főpásztorom! ez intézetet, melynek köveire szívem minden szála fűz, a Marianumot mindenével — tantestületével: harmincnyolcannyolc vannak — növendékeivel: hatszázhuszszan vannak — Főpásztorom kezébe teszem.

Kerem, imádkozzék velünk, hogy a Marianum temploma legyen sok artatlan szívnek, iskolája sok derek magyar honleány, hű őrszeme, erős vára édes magyar hazáknak, büszkesége városunknak és Isten engem úgy segíyen, hogy még sok öröme lesz Főpásztorunknak benne!

INNEN-ONNAN.

A napokban egyik munkatársunk a vasuton leste el a következő parbeszédet. Egyik protestáns, a másik katolikus, 60—65 év körüli iparos volt. Az újságok híreinek tárgyalásával kezdték beszélgetésüket s így tértek át az ünnepek rendezésére is.

Pro t.: A multkoriban azt óvastam, hogy az ünnepeket kevesbitik.

Kat h.: Én is úgy óvastam, de azt elég rosszul töszik.

Pro t.: A man csak igaz, hogy magiknak annyi innepök van, hogy a mian meg dógozui se tudnak.

Kat h.: Dehogy is van, 'szén a zsidóknak s az olájoknak még több van s mégis elvégzik a munkát...

Pro t.: De a magike ippeg nyáron a legnagyobb dologidőben van. Man én csak amondó vagyok bolond aki megtarcsa. Az Úr Isten sem kívánnya, hogy amikor az áldas legjobban erik, akko hányam el a dógot s mennyek templomba. Én bizony még Szt. Istvánko is dógozok otthon, ha nem látanak. Vasárnap is meg ippen csak a marhákkal nem dógozok, hogy kifuhassák magokat.

Kat h.: Lássá én szép időt értem, de azt mondhatom, hogy még egy vasárnap vagy innepnap sem dógoztam, hanem ha lehetött emóntem a templomba s lássa a jó Isten mög is segítött. Igaz szögönyössen, de azét csak mögvótam s mögvagyok most is egészségbe. Pedig vótam úgy is, hogy ő napig egy falás kinyeret se láttam, de azét még se zúgolódtam. Most pedig el akarják az embörtől még azt a kevés innepöt is vónni, hogy anná kevesebbször mönnyön az embör templomba s osztán még esudákozának, hogy annyi rossz embör van a világon. Egy néhány esztendőkkkel ezelőtt lenn dógoztam a Bácskába s ott láttam, hogy az a nép milyen egy templomjáró. Mindön áldott röggel emónyón a templomba főfóházkodni Istenhöz. Röggelönkint a templom ódala körü van támasztva, kinek kaszájával, kinek kapájával, kinek sallójával. De mög is láccik rajtok, mer ott nem ójan rosszfelek a népek, mint más felé. Az a nép ippeg úgy, ahogy a zsidó, egy innepön se mönne dógozni, még akko se, ha tunná, hogy abbó kára lösz. S a cselédjeit is a templomba küdi s ha valaméjk nem mönyön mingyát elcsapja. S attó mégis jó módba él, még jobba, mint a másik, aki vasárnap is dógozik. Attó van, hogy aki Istenbe bizik, sohase csalatkozik.

Székelyudvarhely ünnepe.

December 7-én a délutáni vonattal érkezett vissza városunkba egy hónapi távollét után szeretett plebánusunk, most már legkegyelmesebb kinevezett szombathelyi püspök, gróf Mikes János. — Az államason nagy néptömeg várta. — A mint a Rákóczy-induló hangjai mellett berobogó vonaton feltűnt lelkipásztorunk nemes alakja, elementáris erővel tört ki minden torokból a lelkes éljenzés. A város üdvözlését Gothárd János polgármester tolmácsolta. Óméltósága hálással megköszönve a meleg ovációt, zászlók és lobogók alatt megindult a hosszú kocsisor és emberáradat. A plebániához vezető új uton a kath. iskolák növendékei sorakoztak s szünni nem akaró éljenzéssel köszöntöttek szerető atyjukat. A plebánián mindjárt megérkezése után fogadta az egyháztanács és tanári kar tisztelegését. Sőő Gáspár illetve Tamás Albert igazgató üdvözölték szép beszéddel a testületet nevében.

9-én délután 4 órakor az „Irgalmas Nővérek” vezetése alatt álló róm. kath. leányiskolarendezett ünnepséget szeretett igazgatója tiszteletére. Szorongásig megtelt vendégekkel nemcsak a nagyterem, de még az előszoba is. „A hónapok hódolata” c. két felvonásos színművet adták elő a kedves leánykák kitünő betanulással. Garnirungul szolgáltak ehhez a jól sikerült ének, zongora és cimbalom számok.

10-én délután 5 órakor nagy laklyás menetet rendeztek ünneplésére. A fényben uszó Szent Miklós hegyéről letekintve gyönyörű látványosság volt a fáklyák lobogó lángjainál cigányzene mellett, zászlók alatt felvonuló óriási néptömeg szemlélete. Mint méhkasban a méhek, úgy tolongott a hosszú kigyózó uton a roppant néptömeg.

Itt volt úgyszólván az egész város, ide gyűlt össze, hogy ez által is nyilvánítsa szeretetét és háláját ünneplé nagy embere előtt. A helybeli dalárda Horváth József karnagy vezetése alatt pompásan sikerült férfi-négyeseket, kitünő cigányaink pedig szebbnél szebb magyar népdalokat adtak elő. Azután néma, ünnepeles csend állott be. Előlépett Embery Árpád főgimnáziumi tanár s a róm. kath. egyház nevében költői szárnyalású, gondolatokban gazdag és szép üdvözítő és búcsúbeszédet mondott. A hála, szeretet és ragaszkodás ily impozáns megnyilatkozására nem is számúva, benső megilletődéssel s mélyen átérzett beszédben válaszolt Óméltósága hangsúlyozva, hogy az itt töltött öt és fél esztendő élete legszebb és legkedvesebb szakának tekinti mindenkor. Újabb ének és zeneszámok után harsogó éljenzéssel vonult le a néptömeg.

Este 8 órakor a Budapest-szálloda színháztermében 200 terítékű búcsúbankett volt, melyen vallás és társadalmi állásbeli különbözőség nélkül képviselve volt egész Udvarhely. Itt is bebizonyosodott, hogy gróf Mikes János egész Udvarhely magáénak tartotta, távozása felett mindenki fájdalomt és veszteséget érez. A pohárköszöntők egymást érték. Dr. Valentsik Ferenc országgyűlési képviselő a város nevében, dr. Solymossy Lajos reáliskolai igazgató a reformátusok, Bölöni Vilmos unitárius lelkész az unitáriusok, Szabó Gábor főszolgabíró a havasaljai, dr. Pálffy Jenő főszolgabíró Keresztur és vidékének, Papp Zakar József a polgárság, P. Trefán Timotheus a szt. ferencrendi zárda és kath. elemi iskolák, Petrovay István vasuti pénztáros az annyi jótéteményt élvező tanuló ifjúság és szülők nevében mondtak szívélyes „Isten ve-

led-et a távozó főpapak. Dr. Horváth Károly kir. közjegyző beszédét, ki a kultúra és nemes szív nagy emberétől bucsuzott, a legkeményebb férfi szív sem hallgathatta elérzékenyedés nélkül. Óméltósága meghíletődve bucsuzott s 10 órakor újra kitörő éljenzés közben a még együtt maradt társaságból távozott. Híveitől a templomban 17-én bucsuzik.

HIREK.

— Személyi hírek. Az egyhámegei igazgatótanácsnak Kolozsvárt 1911. dec. 11-én a püspök úr elnökle alatt megtartott rendes havi ülésén, melyen Dr. Fejér Gerő újonnan megválasztott előadó, Hohenlohe Károly Egon herceg főesperes-plebánus és Korödy Péter dr. kanonok, egyházm. tanfelügyelő mint új igazgatótanácsosok lettek az esküt, — a csíkszeredai főgimnázium igazgatói állása véglegesen betöltött és Kassai Lajos h. igazgató egyhangulag megválasztott a csikszederai új főgimnázium első igazgatójának, miután Pál Gábor kir. tanácsos, csiksomlyói igazgató nyugdíjas szerinti kérelmét a VKM. elfogadta. Dr. Fejér Gerő gyulafehérvári főgimnáziumi igazgató egy évi szabadságot kapott, hogy nyugdíjgyűjtést rendezhesse; ennek következtében a gyulafehérvári főgimn. igazgatásával megbízott és helyettes igazgatónak egyhangulag megválasztott Kárpis János főgimnáziumi rendes tanár. — A Dr. Fejér Gerő finevelő intézeti igazgató távozásával elárvult finevelő Szporóti János személyében új regent kapott, aki egy évtizednél tovább ritka odaadással teljesítette a subregeusi teendőket. Segítő-társai lettek Bodó Ferenc eddigi második subregens és Imre Lajos főgimn. helyettes tanár. — A csíkszeredai főgimnáziumnál Pap András nyugdíjaztatott, helyébe rendes tanárnak megválasztott Buszek Gyula h. tanár; Kassai Lajos rendes tanár igazgatóvá megválasztván, helyébe rendes tanárnak megválasztott Kadár Ferenc h. tanár; Jakab Antal miniszterileg kinevezett h. tanár nyugdíjaztatván, helyébe rendes tanárnak megválasztott és a VKM. nek kinevezésre felterjesztett Venczel József h. tanár. — Borecsa Gyergely okl. tanár Nagy Gyula r. tanár szabadsága idejére helyettesítésével megbízott és a finevelő-intezetek második felügyelőjévé kinevezett. Az igazgatótanács továbbá tudomásul vette György Dénes tanárjelöltnek a marosvásárhelyi finevelő intézetben ideiglenes minőségben felügyelőnek leendő alkalmaztatását.

— A Központi Oltáregyesület műsoros estélye. A Központi Oltáregyesület ma, f. évi dec. hó 14-én d. u. 5 órakor a Vigadóban öv. Majláth Györgyné ő excellenciájának, az egyesület diszelnökének vednöksége mellett műsoros estélyt rendez. Sorrend: 1. Nyitány. Adam: Sijelej roj. Katonazenekar. 2. Őszi Vihar. Griegtől. Éneklő a női kar katonazene kísérettel. 3. Felolvas Frána Péter, tanár. 4. Non Credo. Soló ének. D. Szöllösy Adrien Budapestről. 5. Verdi. Traviata. Előadja a katonazenekar. 6. Melyiket? Várad Antalól. Szavalja dr. Roska Miklós városi tanácsos. — Élőképek: 1. Lizen-Mayer: Szent Erzsébet. Szent Erzsébet: Güttner Elza. Koldus asszony: Urbán Gyuláné. Koldusgyerek: Reithófer Ferike. Csatlósok: Urbán Gyula. Oelberg Ernő. 2. Turi Gyula: Szent Erzsébet. Szent Erzsébet: Güttner Elza. Kamarásnő: Roska Rózsika. Koldusasszony: Urbán Gyuláné. Koldusgyerek: Reithófer Ferike. Kol-

dások: Urbán Gyula, Kontz Victor, Török Bela, Oelberg Ernő. 3. E. Venth: Szent Caecilia, Szent Caecilia: Oelberg Manyi. Angyalok: Kontz Manyi, Krizsiewszky Emma, Riszner Dundi, Nagy Margit, Körösy Irénke, Rethy Gizike, Lucca Natalia. 4. Murillo: Immaculata, Madonna: Laszlo Ilonka. Angyalok: Kontz Editke, Nader Etns, Váci Mancsi, Csibertis Lacika. Helyarok: Ófalaszék és az I.—II. sor 3 K., III.—VI. sor 2 K., a többi hely 1 K. Karzat 1 K. — Állóhely 60 fillér. — Diakjegy 20 fillér. Pontos megjelenést kérünk. — Ruhatar. — Kezdeté pont d. u. 5 órakor. Felülvezetéseket a lapokban nyugtatjuk. — Jegyek előre valthatók Papp György főbíró iüzletében.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári r. kath. főgimn. tornaköre folyó év dec. hó 17-én vasárnap az iskola tornacsarnokában disztornázást tart. Műsor: 1. Felvonulás. Hymnus. 2. Szab. gyak. szöjzökkel. 3. Csapattorna nyújtón. 4. Társas botgyak. 5. Csapattorna korlátón. 6. Bot, buzogány, zászló szab. gyak. 7. Csapattorna lovon. 8. Gula. 9. Elvonulás. Kezdeté d. u. 5 órakor. Az estélyen a cs. és kir. 50-ik gyezred zenekara játszik. Belépő-díj tetszés szerinti. A szíves adakozásokat tornaszerek beszerzésére köszönettel fogadjuk.

— **A gyulafehérvári róm. kath. polgári leányiskola** Mária kongregációja is kedves műsorral és a műsor ügyes megvalósításával ünnepte az Immaculatát. Az ünnepélyen Püspök urunk ó Nma is jelen volt, aki végig élvezte a programot és az ünnepély végén elismeréssel nyilatkozta a rendezőségnek, hogy olyan ügyesen állította össze a műsört. A zene- és énekdarabok kitűnően sikerültek, nagy élvezettel hallgattuk a szavakat is, a felolvasás sem volt unalmas (tartotta dr. Péter Antal) és az ünnepi beszéd (mondta dr. Jakubek István) tartalmas gondolatokkal, mestéri csoportosítással és mely theologiai ismeretekre való beállítás mutatta meg a Szeptőlten Szűznek lelki világát. Valóban az egész közönség szívéből szözlött Kegyelmes Atyánk, midőn a szépen rendezett ünnepélyt igazán sikerültnek mondotta.

— **Új ipartörvény tervezet.** Irtá dr. Roska Miklós városi tanácsos. Az új ipartörvény tervezetét ismerteti városunk rokonszenves tanácsosa. Egyszerű, világos és az iparos osztály által is megérthető módon mutatja ki az új tervezetben lefektetett szociális haladást a múlt idők fogyatékos és hiányos törvényeivel szemben. Jók az ilyen ismertetések arra, hogy epen az érdekeltekben fölkeltsek az érdeklődést és így öntudatosan járjanak el saját érdekeik és ügyeik védelmében.

— **A szeplőtlen fogantatás ünnepe.** A gyulafehérvári r. kath. főgimn. tanárai és tanulói az idén is, mint minden évben nyilvános műsoros ünnepélyvel adtak kifejezést a bold. Szűz iránti tiszteletüknek. Az ifj. énekkar két szép Máriaéneket adott elő s Tóth Kálmánnak vegyes karra alkalmazott Árpád sirja c. költeményet. Volt két szépen sikerült szavlat. Ünnepi beszédet Albert Vilmos főgimn. tanár mondott, aki a multból vett példákkal, érdekes bibliai és irodalomtörténeti remiszenciákkal fűszerezett előadásával nagy mértékben fokozta úgy a tanuló ifjúság, mint a szép számban összegyűlt előkelő közönség ünnepi hangulatát. Ezúttal évek hosszú sora óta először zenedarabot is hallottunk diakjainktól és pedig sok reményre jogosító sikerrel.

— **Zenészmise Marosludason.** Mária szeplőtlen fogantatásának ünnepeket, kiváló fényvel tartotta meg a község katechikus közönsége. A kedves Mária-ünnep vonzóerejét nagyban emelte, a lelkes ambícióval betanult zenészmise, mely

először esendült meg templomunk oszlopos falai közt. Tíz óra előtt az ajátos és érdeklődő közönség oly szép száma töltötte a hajó mindket oldalát és a középső részt is, hogy a később érkezettek csak nehezen tudtak bejutni. Az általános érdeklődés, megtalálta vallásos élvezetét a precíz játékban és énekpontokban. Güttinger A Missa dominicalis C. dur, opus XXV. és Schubert F. Ave Maria, duett voltak kiemelkedő részei a művészi nívót megközelítő előadásnak. Délután 5 órakor szentóra ajátosság volt, melyen plebánosunk történetekkel érdekessé tett beszédében, Isten országa keresésének szükségességéről szözlött. A sikerült templomi ünnepély az egész közönségre lélekemelő hatást gyakorolt.

— **A második brassói Szent Antal estélyről.** Ezt az estélyt helyesebben Immaculata estélynek mondhatnók, hisz minden, szó, zene, gondolat e magasztos ünnepre vonatkozott. Programjában változatos előadásiban izléses és magas színvonalú estélyről számolhatunk be. Mindenekelőtt örömmel szögezzük le, hogy a főgimnázium tagas tornaterme egészen megtelt előkelő közönséggel, és szívesen tapsolt a műsor minden egyes pontjának. Nagy elismeréssel kell kiemelniünk a zárdaiskola növendékeinek szálfinoman művészi énekét, amely igazi meleg áhitattal árasztott a szívekbe. Ezúttal három szép darabbal lepték a dobogóra: „Mária, Istennek szent temploma”, „O sacrum convivium” és „Immaculata” cíművel. A műsört három kis polgárista leánynak ügyes hatkezes zongorajátéka vezette be. Két szép szavlat is volt. Először Benkő Mariska kongreganista szavaltta el nyugodtan, érzéssel, átértett hangszólással Bán Aladárnak „December 8” c. vallásos ódáját, osztatlan tetszést és sok tapsot aratva. Majd Schulz Anna, szintén kongreganista mondotta el „A kevlári bácsú” c. szép melodramának szavlati részét szép, odaillő, mely hangjával, bátor, átértett előadásával nagy hatást kelte. A zenei részt Ujsághy József látta el, a tőle megszokott izlésel. Ugyancsak ő adta elő Swendsen szép románcát hegedűn, Stedler József karnagy művészi zongorakísérete mellett. Ebbe a gyönyörű keretbe illeszkedett bele Kárpiss János gyulafehérvári tanár nagystíliú felolvasása. Tetele szerencsés: „Az Immaculata beállítás a mai társadalomba.” Humorosan indul, majd komolyabb mezőnyökre siklik át, aztán a legfenségesebb dogmatikai és társadalomfilozófiai fejtegetések omló özőneben találjuk magunkat. Felolvasása, — bár majdnem egy óra hosszat tartott, — mindvégig vonzó, lekötő volt, s a közönség élvezettel hallgatta. Végül a plebános mondott szívélyes szöjzökkel köszönetet a közreműködőknek, mire a közönség, ihlettel és áhitattal telve, egy szép, vallásos est emlékével távozott.

— **A Kolozsvári Egyetemi Hallgatók Mária Kongregációja** dec. 8-án újra feljította esküjét a Bold. Szűznek s a kedves testvérek házi kapornájában a délután 5 órai istentisztelet keretében Wolf Dezső jogszigorlót, Dr. Vezér L. proeses felvette a rendes tagok sorába.

— **Katholikus egyesületi ház Brassóban.** Nagyon életrevaló és praktikus eszmét kezdeményezett a Brassói katolikus népszövetség. A november hó elején tartott zászlószentelese alkalmából begyűlt szép öszszegnek egy részét, eddig 1135 K-t a létesítendő kath. egyesületi ház alapjára tette le. Ebből a tényből is látszik, hogy itt igen helyes irányban dolgoznak. Katolikus egyesületeink nagy részének epen az a legnagyobb hiánya, hogy nincs otthonuk, ahol működhessenek. Brassóban ezt a jó sorsra érdemes gondolatot a plebánoson kívül főleg Széles Dénes, főgimnáziumi tanár, a népszövetség

tevekeny igazgatója karolta fel buzgón, amint ezt már az eddig letett öszszeg is igazolja. Mivel pedig itt elég aldozatosan és eredményesen munkálkodik katolikus egyesület van, biztosan remélhetjük a jó előjelek után, hogy Brassóban fog épülni az erdélyi katolikus egyesületi otthon. Adja Isten, úgy legyen!

— **Ismeretterjesztő előadások Brassóban.** A brassói kath. népszövetség meg a keresztény szociálisták vezetősége tagjai közt a kultúra terjesztéséből is kivési működése java részét. A teli idősokra hirdett ismeretterjesztő előadásai december hó 10-én vettek kezdetüket. A kath. főgimnázium fizikai előadótermében délután 3 órakor Tersztyánszky Sándor főgimnáziumi tanár tartott igen sikerült és tanulságos előadást vetített képekkel a fizika és a modern technika köréből: a repülőgépekről. A vezetőség a fizika, modern találmányok, adók, közeleti okiratok és más közérdekű dolgok ismertetését vette föl programjába s a tanulni és művelődni vágyók érdekeinek és kíváncsámainak minden tekintetben eleget tenni igyekeztek.

— **Órangyal-társulati ünnepség.** Szívesszóló és főemelő ünnepséget rendezett december hó 10-én a brassói szent Ferenc-rendi nővérek iskolájában működő Órangyal-társulat. A zárda díszes kapornájában d. u. 3 órakor volt a kis leánykák ünnepélyes fölvétele a társulathoz. Az elemista kis leányok szép fehér ruhácskájában vonultak az oltárhoz, ahol a fölvételt Meiseli József, plebános segédlettel vezette. Megható beszéddel vezette be a szertartást: buzdítván a szülőket, hogy gyermekeiket, amíg ártatlanok, ajánlják fel a jó Istennek, a leánykák pedig, hogy legyenek hívek órangyalukhoz, hálások szüleik iránt. A megszentelt ermek feladása alatt a kicsikék gyönyörű dalt énekeltek az órangyalokhoz, amelynek keretében egyikük könnyekre fakasztó, meleg hangon remek szöjzöt énekeltek. Nagyon megható volt a fölvétel, a szülők szemében sok könny csillogott. Ezután az intézet nagytermében volt a díszgyűlés. A III-IV. osztályos elemisták szépséges karénekek kezdődött. Ezután a „Gyermekangyal” c. költeményt adták elő váltakozó szavallattal Kádár R. III. e., Balányi E. III. e., Pálkó L. IV. e., Mánes I. IV. e. Majd Alruha nővér igen tartalmas és helyes nevelési eszmékben gazdag felolvasásában méltatta az ünnepség jelentőségét. Megesodálni való ezen nővérnél, de meg a többieknel is, hogy német származásuk mellett milyen szépen és sikeresen tanulták meg a magyar nyelvet. Ezután a II., III. és IV. osztály növendékei gyönyörű „labdafüzés”-t mutattak be, amelynek táncához és labdajátékához csinos kakukdalt énekeltek. Bevezette az ünnepséget „Fenyőág” címen egy hatásos kis karácsonyi szindarab: Két kis szegény gyermekhez, Mechtildhez (Szántó H.) és Rózához (Öffenberg er M.) karácsony éjszakaiján egy koldusgyerek képében jön a kis Jézuska (Pálkó O.). A szegénykék jól fogadják, amijök van, abból kínálják, meleg ágyacskába fektetik. De mikor ök elaluszának, elmegy a kis Jézuska, de majd visszatér az anyai karral (Vokurka F. és I., Kádár R., Semsey M., Fiala L.) s a fenyőágból, mellyel almban legyezgettek, hoz a szegény-gyermeknek egy csillogó gazdag karácsonyfát. A megindító darab végén a plebános beszélt a szülőkhöz gyermekeiknek mint a jó Istentől kapott legdrágább kincsüknek igaz megbecsüléséről. A kicsikéknek ezen nagyon sikerült felépése is beigazolta, hogy ez a zárdaiskola a nevelés terén bátran a vezetők között áll: mert volt például a szereplők közt egy II. el. kis-leány, aki a tavaly még egy kukkot sem tudott

magyarul, s most már hibátlanul játszotta a vezető szerepet. Az Örangyal társulat elén különben Sylvia és Alrua a nővérek állanak, akik buzgóságukkal és készségükkel mozgató lelkei az életrevaló leánynevelésnek.

— **Triduum Szászsebesen.** A szeplőtlenül fogantatott szent Szűz ünnepét megelőzőleg lelkigyakorlatokat tartottunk hívóinknek. A szent gyakorlatokat főt. P. Kory Ottó kiend. rendtartományi főnök vezette. Nagy odaadással, fáradtságot nem kímélve készítette elő hívóinket arra az ünnepélyre, a melyet dec. 8-án tartottunk. — A nemesszűz adakozók és rendházunk fillérjeiből ugyanis egy szép Mária-oltárt állítottunk, a melynek felszentelését P. Kory végezte. A harangot a sz. Szűz szobrához és oltárhoz ugyancsak P. Kory készítette, nagy szakavatottsággal. Litszik azon a művészi léleknek a megnyilvánulása. Meltán számíthatjuk ezen művet azokhoz, a melyeket ő rendtartományunkban létesített. Az ő fáradozása és keze által készültek a medgyesi, nagyszabenyi, fogarasi és brassói szerzetestemplomokban a Mária-oltárok. Sőt még szülőfaluját is — Temesmórát — meglepte egy szép Mária-oltárral. — Az ünnepély fényét emelte a kath. iskola növendékeinek két hangra betanított énekára. Felajánlójuk pedig Nevelés Margitka gyönyörű énekszóljával ragadta el a hallgató közönséget, a mely szót Nevelés Annuska kísért zongorán nagy tudással. — A szent Szűznek bizonyára nagy öröme szolgált, látva mint járulnak a hívők isteni Fiának a kenyér színe alatt jelen levő testéhez, úgy üve meg a legméltóbban az Immakulata ünnepét.

— **Csikszenttamás ünnepe.** Csikszenttamásan a maga nemében paratlan ünnepély folyt le. Az 1861-ik évben Csikszenttamásan született 31 fiúgyermek közül csupán egy halt meg az idők folyamán, a többi harminc mind elérte az 50-ik életkört és ezeket ünnepelte most lelkesen az egész falu közönsége. Dél előtt a templomban hálaadó Istentisztelet volt, amelyen három pap misézett egyszerre; kettő az elhalt Ferecz János igazgatótanító lelkiúdvéért, aki ez év május 29-én halt meg, egy pedig az élőkért. A szentbeszédet Villmann Géza plébános tartotta. Este az iskolában műsoros előadás; utána társasvacsera volt.

— **Az erzebetvárosi lat. szert. róm. kath. Oltáregyesület 1911. évi díszközgyűlését** 9 pontból álló tárgysorozat keretében tartotta meg dec. 10-én este fél hat órakor a főgimnázium tornacsarnokában. E magas, tágas terem teljesen zsúfolva volt. Elegáns hölgyközönség vegyülve a társadalom minden rétegéből, sőt igen nagy számban még más vallásúakkal is. A szereplők remekléssel fényesen kielégítették a nagy várakozást. De tagadhatatlan az estélynek igazi nagy értékét Rass Károly főgimn. tanár tartalmilag, formailag tökéletes előadása adta meg. A Krisztusi világnézetéről beszélt nem hitvitázólag, tudományos szigorral, hanem azzal a gördületes szellemes móddal, azal a modern felfogással és emberismerettel, általános tudással, mely neki úgylátszik sajátja. — Wéglér Margit és Papp Kálmáné énekkettőse valóban elbájolta az egész hallgatóságot. Ilyen hangokat élvezni — igazi lelki gyönyörűség. Aztán volt nekünk egy szerény diakunk, uri gyermek, Fekete Endre, a Fekete törvényszéki bíró fia, VI. o. t., aki klasszikus hegedűjátékával, kvalifikált zenei tudásával valóban extázisba hozta az egész közönséget. Óriási eljenzéssel fogadták s ügyelmes barátai két szép fehér rózsza átadásával tisztelték meg. Pokorny Éma és Gencsi Rózi szongorajátéka határozottan nagy tehetségű, zenei ráteremtésre mutatott. Ince

Manóné titkári jelentése, Alföldi Irma pénztári jelentése nem sablonos, unalmas, hanem kedves eszmékben, szellemes mondasokban gazdag volt. Györfly Gyula szavalata egész művészi volt, nem különben a zenekar vezető játéka az „Új üstökös”-ből. Végre a plébános Mora István pár szóval a díszközgyűlést bezárta. Ha őszintén beszélék a városban — akkor a vallásos estély rendkívül sikerült. Az érdem a buzgólkodó olt. egyll. tagoké és a szereplőké, kik utógondolat, bál nélkül is oly készségesen működtek.

— **A brassói új harangok.** Áldozatos megalom folyik a brassói hitközsegekben, hogy a régi harangokat új, nagyobb és terjedelmesebb hangú harangokkal cseréljék fel. Az egyházközségekben folytatott gyűjtés már meghaladja a négyezer koronát, amelyhez a plébános maga is szép összeggel járult. Tavasszal sikerrel kiállott súlyos és életveszélyes operációjára az egyháztanács megszavazott 1900 Kt, de ezt az összeget csak úgy fogadta el, hogy egészen az új harangokra odaajándékozta. Akiket esetleg valami szép és kedves emlékes fűznek Brassóhoz és annak katolikus hitközsegehez, jót tennének, ha e nemes célra szintén adakoznának. Az új harangok a feltámadásra fognak először megszólalni.

— **Orgonaszentelés Nyáradremetén.** Molnár Miklos plébános buzgólkodása folytán a nyáradremeti egyházközség áldozatkészsége létesítette az ötezer koronát is meghaladó költséggel felállított gyönyörű mesterművet; még egy okkal több, hogy igenis a marostordai „Szent föld” fővárosa: Nyáradremete. F. év november 30-án csütörtökön d. e. volt a hivatalos szakértői átvétel, R e s c h L. György gyulafehérvári székesegyházi karnagy által. December 30-án d. u. pedig a megáldási szertartás, melyet Papp Tamás nyáradközvényesi esperes-plébános végzett segédlettel s az ezt követő Tedeum után P. Szabó Pius (Miklós házáról) tartott megszámnyalású alkalmi szt. beszédet, a tőle megszokott elragadó, meggyőző kedvességgel.

— **A lankadatlan lelkesedés,** amellyel Vojkuly József néhai gelencei plébános 48 éven át az ellenséges eszmeáramlatok között neki fölényt biztosító euch. szellemben hivatását teljesítette: megérdemli, hogy siremléket állítsunk neki. Ő, aki sok alapítványt tett, az alázatos szívű Jézustól tanult szerénységében feledésben óhajtott maradni s csak szegényes temetésére vonatkozólag rendelkezett. Sok paptestvérünk sirja áll jeltelenül s ha Vojkuly sirja emléket állítunk, ezzel csak azt a rendkívüli buzgóságot honoráljuk, amellyel az Úr Jézus euch. országát terjesztette. A 18. század végén és a 19. ik elején euch. módon élni és munkálkodni igazi művészet volt. Adakozzunk tehát készségesen s minél többen a Vojkuly siremlékre. Legutóbb adakoztak: Hadnagy Mihály pléb. és Böngözi József s. lelkes 5—5 kor. Főösszeg: 111 kor. Szives adományokat elfogad a gelencei plébános.

— **Orgonavizsgálat.** Folyó évi november hó 25-én Lovag Takó János főesperes-plébános Gyergyó-Ditróba hívott, hogy vizsgáljam felül a Rieger cég által felállított 25 zengő és 14 mellékvaltozattal bíró új orgonát. A hitközsegi előjárósága és fenntvezeteli orgonaműépítész közt 1910. okt. 6-án kelt és az egyházmegyei főbátóság részéről 4714—910. szám alatt helybenhagyott költségvetés alapján, azt nov. hó 25-én pontosan és lelkiismeretesen eszközlésbe vettem. Jelen voltak: Lovag Takó János főesperes-plébános, Bodó József, Buzás Imre, Fekete József segédlelkészek, László István és Péter Sándor segédkantórok, Barabás Raj-

mond tanító, id. Józsa Sándor ig. tanító, Ádám József tanító, Kládek István templom-építő-vállalkozó, számos egyháztanácsos és megszámlálhatlan hívó. A jelenlévőkre nézve kissé unalmas vizsgálat 8 órától egész fel 12 óráig tartott s alig várták azt az ünnepélyes pillanatot, midőn az újonnan épült mesés szép és hatalmas templomban a sípok tömege megszólal. Riegerék itt Erdélyben a szászsebesi ev. templomban felállított orgonán kívül, még nem alkottak ily nagyobb szerű művet; a vizsgálat után ünnepélyesen kijelentem, hogy Rieger cég ezen művel a bejele helyezett bizalmat kamatoztul adta vissza. Részletezni a hely szűke miatt nem lehet ezen művet, csak annyit jelzek, hogy oly fényesen, oly genialitással oldotta meg a Rieger-cég nehéz és felelős feladatát, hogy az ember elbűvölve áll meg e műalkotás előtt, s nem tudja, hogy min csodálkozok jobban, a művész remek íbltetésén-e? avagy a mester mélyes tudásán? Bámulja-e egy ideg érzékenységgel bíró rendkívüli finom és komplikált szerkezetnek precíz és kifogástalan működését, avagy gyönyörködjék-e inkább az egyes változatok családiaság hű jellegzettségén, vagy a hangszíneknek pazar fönségében? Külömben a tavaly Kápnikbányán felállított ennél valamivel kisebb művel is bebizonyította a Rieger cég, hogy teljes nyugodt lelkiismerettel ajánlható bármilyen rendű és rangú uraságoknak vagy egyházközségeknek pártoló kegyeibe, mert ott is — mint itt — minden tekintetben kitűnő művet hozott létre s a maga szerződési kötelezettségének is lelkiismeretesen eleget tett. Midőn alulírott a művel való elégedésemet és jóváhagyásomat kijelentem, ezt azon óhajttal teszem, bárha ezen igazán reklámmú az Isten dicsőségére, a hívek áhítatának ebresztésére, s a szent ének szépítésére ezen nyelven szadokon át a késő unokáig hangozzék és szolgált. Lovag Takó János, ny. főesperes, ditrói plébános. R e s c h L. György, székesegyházi karnagy, mint szakértő.

— **Aluminium-telep Hunyadban.** A hunyadmegyei Kitid község határában Ajtay Géza kitidi körjegyző több hold terjedelmű aluminiumtartalmú kőzettelepre bukkant. Az alaposan megvizsgált kőzet 32 százalék alumíniumot tartalmaz. Ajtay öt holdnyi területet foglalt magának. A zalatnai bányakapitányság és egy angol társaság komoly tárgyalásokat folytat Ajtay jegyzővel a terület akcióba vétele iránt. Szakkörökben nagy érdeklődés mutatkozik a lelettel szemben.

— **Érdekes prédikációs mód Olaszországbán.** A Szalézi Értesítő 1911. évi 5. száma folytatólag beszámol az ünnepi oratoriumok V. kongresszusáról. Ebből a beszámolásból az olaszországi prédikálás egy érdekes módjáról értesülünk ti. a párbeszéd predikációról. „A párbeszéd predikáció Olaszország több helyén szokásban van és abban áll, hogy a templomban két pap beszél. Az egyik pap a szövekre lép és elmondja a dologat. De ekkor a templomban a hívők közt megszólal a másik pap és ellene mond a predikáció egyes tételeinek. A szónok ekkor cáfolja az ellenmondónak szavait és ezzel bebizonyítja az ő tételének igazságát. De ezzel még nincs vége a párbeszéd predikációnak, mert a pap odalenn egy másik tételt támad meg. Ezt is meg kell aztán cáfolni a szónoknak. Így megy ez sokszor egy órán túl is, a közönség nagy érdeklődése mellett. Mikor egy-egy ilyen párbeszéd predikációnak híre fut, sietnek a templomba, akik csak tehetik, úgy, hogy a két pap mindig zsúfoltt templomban beszél.” (Ez olasz vérek és éghajlatnak s viszonyoknak való! Szerk.)

— **Kutyahistoria.** Még csak a török fővárosban lehet több kutya, mint Gyulaférvárt. Akar Borbánd felé induljunk az esti szürkületben, akár az állomás felé, itt is, ott is ki lehetünk téve egy-egy kutyaostronnak, amelynek a veszedelmességét csak a léces kerítés mérsékeli. Mi férfiak, mindennapi vítétek és hősök, valahogy kiállanak az ostromot, de vannak gyenge szívű nők és gyermekek, akik az élet eme megpróbáltatásai iránt nincsenek annyira megedzve. Mi lesz velük? Nemde egy kis ijedség, egy kis szivdobogás? Olyan állapot, amit mindenki elkerül, aki teheti. A kutyás gazdák bizonyára azzal védik a kutyatartás szükségességét, hogy a kutyák fontos szolgálatot teljesítenek a magánvagyon megőrzése körül, amit oda lehetne módosítani, hogy veszélyeztetik a közbiztonságot. Vagyis hátrább a kutyákkal! Van rá eset, hogy magas, karcos, szépen gondozott angol dogok megfélemlítve minden illendőségre, barátságatlannal ugranak rá a járókelőkre, letérik a ruhát az emberekről s jó szerencse, ha az ijedségen kívül komolyabb baj nem történik. Ilyesmikért — így tudjuk — panaszkodtak is már a rendőrségnél. A kérdések kérdése most már csak az, hogy ha a tulajdonosok kutyaszerelete a nagy közönségre annyi kellemetlenséggel jár, legalább kárpótlásul ennek megfelelően foly-e be a kutyaaadó a városi pénztárba. Mert a melyik kutyáról adót nem fizetnek, annak természetesen nem szabad ugatnia. Így állván a dolog, fenntartjuk a jogunkat, hogy e különös adónemet figyelemmel kísérhessük. Hiszen a kutyauralom közveszélyes elterjedése ellen saját biztonságunk érdekében kötelességünk minden tőlünk telhetőt megtenni.

PLEBÁNOS BEIKTATÁS.

Szerdán folyó hó 6-án volt Gyergyószentmiklós új plebánosának Szabó Györgynek beiktatása. Nemesak bucsúnappja volt ez a nap városunknak, hanem ünnep, mely majd a messze jövőre is kihatással lesz a város fejlődésének történetében. Nemesak az Isten kegyelmének teremő, alkotó ereje áradt szél tehát e napon az ünneplő lelkekben, hanem a kegyelmek nagy munkása is becsatlotta egész erejét abba a nagy építő munkába, mely most dolgozik a leglátásában, a legnagyobb sietséggel a jobb jövőn. Belecsatlolta egészen, mert ő a munka embere felismerte itt az alkalmas teret, hol építeni, alkotni nagy és új dolgokat épen most lehet. Beiktatva ide, ahol a gyors fejlődés hamar irányt teveszthet, ha nincs, ki a helyes irányokat mindig megjelölje, a társadalmi tevékenységet kellő mederben vezesse. És dolgozni akar egész erővel, mert ahol a kultúra épülését nem azokon az alapokon építik, melyeknél jobbat a legszebb fejlődés sem rakhat; ha bele nem építik a „szegletkövet” és az örök eszmék porladást nem ismerő sziklatömbjeit: ha ennek az épülő kultúrának hatalmas íveit, merészen hajló boltzatait nem az erkölcs tiszta márványoszlopjaira helyezik, nagy lesz annak a háznak romlása. S a romok sokaknak gyászos pusztulását fogják jelezni.

De Gyergyószentmiklós megsejtette, megértő lelkekkel felfogja a nagy szándékokat és nagy terveket, melyekkel új papja bele állott, belehelyezkedett úgy a lelkek központjába, mint a társadalom szétágazó életébe. Megértették őt első sorban azok, akik eddig is önzetlen munkásai voltak a köznek. Sejtik terveit még az egyszerű lelkek is. És mikor nemesak a vállalkozók, nemesak a vezetők, hanem az egyszerű munkások is sejtik lelkükkel nagyszerűségét a

műnek, melyet emelni akarnak: ha nemesak a társadalom irányítóit, hanem egyszerű munkásait is athatja a tudat, hogy mily nagyszerű épülethez hordják teglaikat, a meszet, követ és egyéb építőanyagot; ha érzik, hogy mikor befektetik tehetségük felszabadult erőit, akkor maguknak dolgoznak és gyermekeiknek, hogy majd könnyebben meglegessen lelni az élet keresett boldogságát, ott nagyszerű dolgok fognak születni. Ha nemesak az ész, hanem a villamosság is a kultúra szolgálatába szegődik, ha a gőz erőit a kultúrának emelésére fejtik ki s a Duna vízesőppjei összetett erőknél azért dolgoznak, akkor még többet várunk, mint mennyit a munkák alkottak.

De ez volt a legnehezebb munka; ezeknek az erőknél a kultúra szolgálatába állítása.

És Szabó Györgynek is ez az érdeme, hogy társadalmának erőit a legszebb eszmék szolgálatába állítja. Rövid idő alatt már körülöttelátjuk nemesak a népet, hanem a társadalom valamennyi vezetőjét, irányítóját és mozgatóját. Azért biztos reménnyel tekintünk mi a sokak által sötétnek hitt veszes jövőbe azon a napon, melyen Szabó György esperes-pleb. városunk egyik legtekintélyesebb vezető állására beiktatott, de nemesak, hanem a szíveibe is.

Az ünnepség kezdete.

Szerdán 10 órakor ünnepélyes zúgással jelezték a pleb. templom harangjai az ünnepség kezdetét. Szabó György esp-pleb. Takó János főesperes oldalán a kerületi papság kíséretében lépett az oltárhoz. Itt voltak már régen az ő ünneplő hívei. Többek között: Dr. Tóder Béla főgondnok, Dr. Drexler Béla min. fog., Kiss Tihor a székely kirendeltség képviselője, Orel Dezső polgárm., Lovag Gruppenberg Henrik főigazgató, Dr. Gross Tivadar kir. közjegyző, Botár Béla alt. tonok stb., különböző testületek: egyháztanács, tantestület, ipartestület és hivatalok. Az ünnepélyes eskütelét után, melyet Takó János főesperes kezébe tett le Szabó György esp-pleb., szentbeszéd és szentmise következett, mit a beiktatott pleb. imatott be Istennek.

Tisztelgések.

Ahogy az istentisztelet véget ért, egymás után jelentek meg a hivatalok és testületek a pleb. előtt, hogy tiszteljenek. Az egyháztanács Dr. Tóder Béla főgondnok vezetésével, az iskolaszék, örm. szert. egyháztanács, a kerületi papság, ipartestület, az alkoholelenez szövetség stb. mind azzal a tudattal távoztak, hogy Gyergyószentmiklós minden ügyeinek és a társadalom összes intézményeinek hatalmas támogatója foglalta el ma hivatalosan is állását Szabó Gy. személyében.

Bankett.

A beiktatott plebános d. u. 2 órakor vendégül látta a Laurentzi féle vendéglő nagytermében a hivataloktól kezdve a társadalom valamennyi vezetőjét. Itt is a legközvetlenebb hangon ünnepelték a beiktatott plebánost pohárköszöntőkben. Takó János főesperes a társaság zúgó éljenci között emelte poharát legelőször erdély szeretett püspökére, hogy e város élére méltó vezetőt állított. Dr. Fódor Béla az ünnepeltre, az ünnepelt pedig vendégeire és híveire emelte poharát. Beszéltek még Görög Joakhim, Orel Dezső polgármester, Agoston Ignác. Szabó György megnyerte a lelkeket, megnyerte azoknak az eszméknek, melyeket ő mindenkor, mindenhol hirdetett.

A nagy kötés.

Ez volt a kerete annak a nagy kötésnek, melyet plebános és hívei kötöttek. Tudjuk, hogy megérezte az Úr a közös áldozat illatát, mely e napon a szívek szárnyaló érzésétől kísérve

trónjához felemelkedett. És tudjuk azt is, hogy kezevel vezetni fogja a szövetségeseiket, szemével örködni fog a város felett; kegyelmének nyomán pedig valóra válnak majd mind azok a remények, melyek ünneplő szívekben fakadtak, beteltek minden várakozás, melyet egyház és társadalom támasztanak.

(dr.)

PÁLYÁZAT.

A Közművelődés 47-ik számában közölt Csikszentimrei r. k. kántortanítói pályázati hirdetést december 26-ig meghosszabbított, mely idő alatt pályázni óhajtok kérvényeiket alattirtához adják be. Kántori próba az ünnepek alatt feltétlenül megkívántatik

Csikszentimre, 1911. december 10-én.

Lőrincz Sándor
plebános.

KOROSABB

özvegy ajánlkozik házvetőnőnek plébániákra. .:

Címe a Szerkesztőségben.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)

egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képeit a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be **Mindennemű egyházi ruhák**: casulák, pluvialék, velumok, baldachiumok, misztráns ruhák, zászlók, lobogók, karingek, albak, kehelyruhák stb. készítenek.Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni. Üzletemet **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.**Egyházi ruhák javítása olcsón és jól** eszközöltenek.! **Költségvetés, árjegyzék ingyen.** !
— Személyesen is megjelenek — !

Szőlőoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres veszőket különféle fajokban, **fajtisztaságáért** jótálva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:**Küküllőmenti első szőlőoltvány telep**
Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES****Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő megye.)**
Tessék képes árjegyzéket kérni.Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtetele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irasbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlenül megbízhatóságáról

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

múharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezeti magas papság, egyházközség és tkts. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok be-cserélését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett vaskoronás felszerelését felelőség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve köldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

! MEGBIZHATÓ KATHOLIKUS CÉG !

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.: oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását. ▲

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók. ::

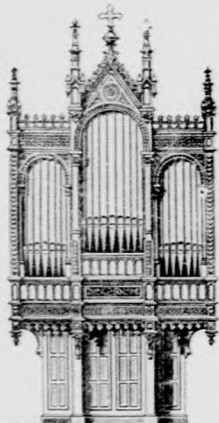
Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés. ▲

! Lelkiismeretes kiszolgálás !

! Több elismerő nyilatkozat !

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPOLCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplacán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Valóban jó és szépen égő —

templom olaj,

finom olajból, üveg, tömjén, füstölőszén az egyh. szabv. megfelelő

méhviaszgyertya

∴ Kapható a legjutányosabban ∴

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

∴ Nagyobb vételnél 15 — 20% árengedmény. ∴

Árain: olaj 1 K 20 f, olajból 2 K 50 f, üveg 2 K, tömjén 2 K 40 f-től 3 K 20 f-ig kgr.-kint.